

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЗИТИВНА ПЕДАГОГІКА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 2 від 18 вересня 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Позитивна педагогіка
Викладач	доктор філософії, асистент Басараб Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	+380974175586
E-mail викладача	natalia.basarab@pnu.edu.ua ; nataliia.basarab@cnu.edu.ua
Освітня програма	«Професійна освіта. Цифрові технології»
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Понеділок, 15:00, 510 ауд. (Бандери 1) консультації з питань курсу та самостійної роботи.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс спрямований на забезпечення достатнього рівня теоретичних знань про сутність, специфіку, провідні концепції, ідеї, принципи, технології виховання позитивної особистості, а також про місце позитивної педагогіки в колі соціокультурних проблем сучасного суспільства. Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму провідних концепцій, ідей, принципів, технологій виховання позитивної особистості, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки на засадах аксіологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, феноменологічного підходів в контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик.

Вивчення курсу «Позитивна педагогіка» відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення педагогічної взаємодії, формування у здобувачів вищої освіти уміння самостійного пошуку та аналізу наукових джерел; удосконалення умінь орієнтуватися в колі проблем сучасної педагогічної науки; розширення знань здобувачів вищої освіти із цікавої для них проблематики в галузі позитивної педагогіки; формування позитивного мислення, формування здібностей до позитивного саморозвитку та самовдосконалення, набуття відповідних умінь та навичок, передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем у взаємодії зі студентами під час лекцій.

Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проєктів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікрОВикладання студентів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з основними положеннями *позитивної педагогіки*, провідними концепціями, ідеями, принципами, технологіями виховання позитивної особистості, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки на засадах аксіологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, феноменологічного підходів в контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик

Цілі:

- з'ясування сутності та специфіки позитивної педагогіки;
- вивчення ключових положень і проблематики позитивної педагогіки;
- визначення місця позитивної педагогіки в колі соціокультурних проблем сучасного

суспільства;

- ознайомлення із концептуальними ідеями позитивної онтології людського буття;
- опанування теоретико-методологічними підходами, технологіями до виховання позитивної особистості;
- допомога студентам у набутті умінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію, передовсім шляхом впровадження технологій виховання позитивної особистості;
- сприяння засвоєнню методів і форм організації навчального й виховного процесів діяльність на основі позитивних цінностей і смислів;
- спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, яка відрізняється розвиненим позитивним мисленням, позитивним ставленням до світу, інших людей та досвідом позитивної поведінки.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 06 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 07 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 05. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.

5. Програмні результати навчання

ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 09. Відшукувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітні програмою.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та розвитку здобувачів освіти.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	015 Професійна освіта	2	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Теоретичні основи позитивної педагогіки Поняття та сутність позитивної педагогіки. Витоки позитивної педагогіки. Гуманістична парадигма освіти. Педагогіка серця за В. Сухомлинським.	2	2	10
Тема 2. Мотивація та розвиток особистості в позитивній педагогіці Сутність мотивації як психологічного феномену. Внутрішні та зовнішні мотиви: співвідношення і взаємодія. Позитивна і негативна мотивація: педагогічні наслідки. Шляхи формування мотивації у здобувачів. Мотиваційні кризи та причини їх виникнення. Роль викладача у підтримці стійкої мотивації.	2	4	10
Тема 3. Емоційний інтелект педагога. Поняття емоційного інтелекту та його структура. Емпатія як професійна компетентність педагога. Психологічна стійкість і резильєнтність педагога. Емоційне лідерство в	2	4	10

навчальній групі. Профілактика професійного вигорання.			
Тема 4. Позитивна комунікація та педагогічна взаємодія. Сутність педагогічної взаємодії. Суб'єкт-суб'єктна модель освітнього процесу. Культура мовлення та професійна етика педагога. Активне слухання і відкриті запитання. Конструктивний зворотний зв'язок.			
Тема 5. Позитивна дисципліна. Поняття дисципліни в сучасній освіті. Авторитарна та партнерська моделі управління групою. Спільне формування правил і норм поведінки. Відповідальність і самодисципліна здобувачів. Педагогічна підтримка та збереження гідності особистості.	2	4	10
Тема 6. Педагог як лідер позитивних змін в освітньому середовищі. Образ сучасного педагога в умовах гуманістичної освіти. Педагогічне лідерство: сутність і ключові якості. Роль цінностей і принципів у формуванні освітнього середовища. Наставництво та менторство як інструменти розвитку здобувачів. Професійна ідентичність та саморозвиток педагога.	2	2	10
Всього	12	18	60
7. Система оцінювання до навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Оцінювання здійснюється відповідно до: [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Вид контролю – залік

Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:

практичні заняття - 50 балів;

тестування до практичних /семінарських занять – 30 балів;

підготовка індивідуальних наукових повідомлень, які запропоновано на вибір у тематиці практичних/семінарських занять – 20 балів.

Максимальна кількість балів -100

Вага оцінок у відсотках становить :

Практичні/семінарські заняття - 50 %;

тестування до практичних/семінарських занять – 30 %;

підготовка індивідуальних наукових повідомлень, які запропоновано на вибір у тематиці практичних/семінарських занять – 20 %.

Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Шкали оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79		C
60-69	задовільно	D
50-59		E
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Вимоги до письмових робіт

Впродовж вивчення дисципліни студенти виконують завдання у формі тестів, які розміщені на сайті дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua/> (максимальний бал – 100 балів за кожен тест, де вага оцінки – 30 % за виконане тестування).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою, яку відображено у таблиці вище.

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 100 балів, де вага цього виду роботи – 30 % за всі виконані тести.

Семінарські/практичні заняття

Поточне оцінювання знань здійснюється під час проведення практичних занять та оцінюється в у 100 бальній системі (де максимальний бал – 100 балів, а вага цього виду роботи – 50 %).

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т.ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Критерії оцінювання виконаних завдань для самостійної (індивідуальної) роботи – наукові повідомлення (максимум 100 балів – 20 %).

90–100 балів (відмінно) - наукове повідомлення виконано на високому рівні, тема повністю розкрита, зміст відзначається глибиною аналізу й оригінальністю підходів. Використано сучасні наукові джерела, аргументовано подано власні висновки. Робота має логічну структуру, грамотний і науково виважений стиль викладу. Під час представлення здобувач освіти вільно володіє матеріалом, упевнено відповідає на запитання, демонструє наукову зрілість. Виступ

	<p>супроводжується якісною мультимедійною презентацією.</p> <p>80–89 балів (добре) - тема наукового повідомлення розкрита повно, проте окремі положення потребують уточнення або глибшого обґрунтування. Джерельна база є достатньою, однак аналіз матеріалів частково поверховий. Виклад логічний, але трапляються незначні стилістичні або структурні недоліки. Під час представлення здобувач освіти виявляє достатнє розуміння матеріалу, відповідає на запитання, проте аргументація не завжди переконлива. Мультимедійний супровід є, але не повністю узгоджений зі змістом виступу.</p> <p>70–79 балів (добре) – основні питання теми висвітлено, але аналіз носить описовий або фрагментарний характер. Джерельна база обмежена, висновки подані узагальнено, без глибокої аргументації. Структура роботи не завжди логічна, спостерігаються неточності у формулюваннях. Під час представлення здобувач освіти володіє матеріалом частково, допускає неточності у відповідях. Презентація є, проте спрощена або стандартна.</p> <p>60–69 балів (задовільно) – тема розкрита частково, зміст подано поверхово, окремі положення залишено без пояснення. Використано невелику кількість джерел, серед яких трапляються застарілі. Структура роботи нечітка, висновки неповні, стиль викладу недосконалий. Під час представлення здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні, припускається помилок у змісті та мовленні. Мультимедійний супровід мінімальний або формальний.</p> <p>50–59 балів (задовільно) – наукове повідомлення має поверховий характер, не всі завдання виконано. Зміст частково не відповідає темі, висновки неаргументовані. Робота містить значну кількість мовних і стилістичних помилок. Під час представлення здобувач освіти не демонструє достатнього рівня розуміння матеріалу, виступ невпевнений, відповіді неточні. Презентація формальна або відсутня.</p> <p>Менше 49 балів – (незадовільно) – робота не відповідає вимогам і поставленому завданню, тема не розкрита, допущено суттєві змістові помилки. Відсутні наукові посилання, порушено принципи академічної доброчесності. Логіка викладу відсутня, висновки необґрунтовані. Під час представлення здобувач освіти не орієнтується у змісті, не здатний пояснити основні положення, мультимедійний супровід відсутній.</p>
Умови допуску до підсумкового	Здобувач допускається до підсумкового контролю, якщо

контролю	<p>відпрацював всі заняття і в підсумку за результатами оцінювання набрав не менше 25 % - за практичні заняття, 15 % - за тестові завдання, 10 % - за індивідуальні завдання. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів за роботу протягом семестру.</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю передбачають дотримання Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумкова (залікова) оцінка виставляється за результатами сумування балів, отриманих студентом під час практичних занять та за всі види виконаних робіт. Максимальна кількість балів — 100 (100 %).</p> <p>Відповідно до коефіцієнтів, визначених в електронному журналі, вага складових оцінювання розподіляється таким чином:</p> <p style="padding-left: 40px;">практичні заняття – 50 %; тестування – 30 %; самостійна (індивідуальна) робота – 20 %.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Присутність здобувачів вищої освіти на контрольній роботі є обов'язковою. У процесі написання контрольної роботи та виконання індивідуальних завдань неприпустимими є плагіат та списування.

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>.

Відвідування занять:

Якщо здобувач пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям, пройти тестування та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Здобувач вищої освіти, який не набрав 25% (сума балів за практичні заняття і самостійну роботу) до залікової роботи не допускається. У такому випадку до початку сесії здобувач може отримати допуск, відпрацювавши всі заняття і виконавши всі передбачувані види робіт, зокрема, виконання самостійної роботи, тестування у системі дистанційного навчання (<https://d-learn.pnu.edu.ua>). Студент, який не набрав мінімум 50 балів за курс, має право перездати залік на талоні №2, №3 відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання. Консультації щодо виконання самостійної роботи можна отримати щопонеділка в аудиторії 510 (вул. Бандери, 1) або в режимі онлайн, за допомогою e-mail, viber, telegram, Google meet.

Студент, який навчається за **індивідуальним графіком**, має опрацювати самостійно весь матеріал і виконати всі види контролю відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafiikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Неформальна освіта: Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Басараб Н.Я. Роль позитивної педагогіки в системі підготовки вчителів. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць* / редкол. В.В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2024. Випуск 35. С. 99-104. URL: <https://pedalmanac.site/index.php/main/issue/view/13/15>
2. Васянович Г. Педагогічна етика: нач. метод. посіб. Львів: Норма, 2005. 344с.
3. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2003. 576 с.
4. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL: <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/providdilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
5. Зайченко І. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів, 2003. 528 с.
6. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
7. Калошин В. Ф. Позитивне мислення як чинник професійного самовизначення молоді в умовах ПТНЗ: Методичний посібник. К., 2012. 114 с. URL : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3527/1/KVF_14_KP.pdf (дата звернення : 02.12.2019).
8. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS24863>.
9. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-Р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. Київ: Знання, 2007. 447 с.
11. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навчальний посібник. К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. 440 с.
12. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи: *Навчальний посібник*. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2015. 632 с.
13. Мацко Л. А., Сидоренко Ж. В. Позитивне мислення та засоби його формування у студентів технічного ВНЗ. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2012. №3. С. 176-181.
14. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
15. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ:

Знання, 2008. 415 с.

16. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Харків: ОВС, 2016. 224 с.
17. Педагогічна майстерність: підруч. / за ред. І. А. Зязюна. Київ: СПО Богданова А. М., 2008. 376 с.
18. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556 – VII. zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
19. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
20. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
21. Сафонова І. О. Виховання особистості у контексті позитивної педагогіки. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* : збірник наукових праць / За матеріалами X Міжнародної науково-практичної конференції «Духовно-культурне виховання особистості в умовах входження людства в Епоху Культури» в рамках міжнародного проекту Д. Пола Шафера «Епоха Культури» (30 травня 2019 року, м. Київ); Ч. II / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 3 (90). 272 с. С. 173-187.
22. Сафонова І. О. Про деякі аспекти виховання в сучасній педагогіці. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2018. Вип. 5(86). С. 156-172.
23. Сафонова І.О. Виховання позитивної особистості: уроки стоїцизму в проєкції на сучасність // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції The 2nd International scientific and practical conference «Innovative development of science and education» (April 26-28, 2020) ISGT Publishing House, Athens, Greece. 2020. 620 p.
24. Сафонова І.О. Ціннісно-сміслові детермінанти виховання позитивної особистості // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку інноваційних процесів наукової думки», присвяченої Дню Науки в Україні, 16 травня 2020 р. Київ-Кропивницький-Кривий Ріг-Україна
25. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : *посіб.* Київ: «Смолоскип», 2011. 376 с.
26. Супрун М. О. Педагогіка: *підручник для духовних і світських закладів освіти*. К.: КДА, 2018. 400 с.
27. Фіцула М.М. Педагогіка: *навч. посіб.* Київ: Академія, 2006. 542 с.

ДОДАТКОВА

28. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. *Виховна робота в школі*. 2012. №2. С.37 – 38..
29. Василевич Л.Ф., Юртин І.І. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. К., 2013. 128 с.
30. Завгородня Т., Басараб Н. Євроінтеграція та її вплив на розвиток післядипломної освіти вчителів початкової школи. *Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна освіта і наука: проблеми, перспективи, інновації» (27-29 січня 2021 року)* / Відповідальний редактор проф. Т.Ю. Дудка. Київ, 2021. С. 146-150. URL: <http://surl.li/nkjsw>
31. Завгородня Т., Басараб Н. Ціннісно-орієнтований підхід у системі післядипломної освіти вчителів початкової школи в період війни. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація системи освіти в гірських регіонах: національний і глобальний виміри»: збірник тез (22-23 листопада 2022 року). Івано-Франківськ, 2022. С. 33-36.
32. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
33. Спіріна Т.П. Етика соціально-педагогічної діяльності : *навч.-метод. посіб.* К. : Київ. ун-т ім Б. Грінченка, 2013. 247 с.
34. Тарасевич Н.М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях: Спецкурс. Тексти лекцій. Полтава: ЮЦПДПУ, 2005. 119 с.
35. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання.

Школознавство: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 390 с.

36. Шевченко Г.П. Духовна культура і педагогіка. *Духовність особистості у вимірах культури, виховання та освіти: вибрані наукові статті*. К.: «Педагогічна думка», 2017. 210 с.

37. Positive Personality Education: An Ontological Aspect /I. Safonova, T. Antonenko, H. Shevchenko, //Journal of History Culture and Art Research, 9(1), 133–144, 2020.

Викладач:

доктор філософії, асистент кафедри
педагогіки та освітнього
менеджменту ім. Б. Ступарика

Наталія БАСАРАБ